

Uplatnění správního řádu
(zákon č. 500/2004 Sb.)
v režimu správního trestání
(zejm. zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích)

Tzv. správní trestání (správněprávní odpovědnost)

- správní trestání v případech přestupků,*
- správní trestání v případech tzv. jiných správních deliktů :*
 - disciplinární delikty,*
 - tzv. pořádkové delikty,*
 - tzv. jiné správní delikty fyzických osob,*
 - delikty právnických osob.*

Řízení při správním trestání v případech přestupků

- *výchozí úpravou zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (§§ 51 – 88)*

- *subsidiární použití správního řádu*

§ 51 zákona o přestupcích:

Není-li v tomto nebo jiném zákoně stanoveno jinak, vztahují se na řízení o přestupcích obecné předpisy o správním řízení.

Specifika přestupkového řízení

- Povaha sankčního správního řízení
- Cíl – objektivně zjistit, zda došlo ke spáchání přestupku, kdo jej spáchal, za jakých okolností, sankce

Příslušnost správních orgánů k projednávání přestupků

- věcná a funkční***
 - ❖ obce a jejich orgány (přenesená působnost)***
 - ❖ specializované orgány, např. orgány Policie ČR***
- místní***
 - ❖ podle místa spáchání přestupku***
(případné postoupení věci orgánu místně příslušnému)
- instanční***
 - ❖ pro potřeby odvolacího aj. opravného řízení***

Přestupek

- Zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno zákonem.
- Postačí zavinění z nedbalosti, není-li zákoně jinak.

Účastníci řízení o přestupcích

- jako tzv. hlavní účastníci řízení vystupují*
 - obviněný z přestupku a*
 - návrhovatel, v případě řízení o návrhových přestupcích*
- vedlejšími účastníky řízení jsou*
 - poškozený a dále*
 - vlastník věci, která může být zabrána a nebo byla zabrána*

Zahájení a průběh řízení o přestupcích

- je ovládáno převážně **zásadou oficiality**, což znamená, že se řízení o přestupcích zahajuje a přestupky se projednávají z úřední povinnosti*
- pokud nejde o přestupky, které se projednávají jen **na návrh***

Upozornění

- *Podle nyní platné právní úpravy přichází projednání přestupku na návrh v úvahu **vždy***
 - *u přestupku **urážky na cti**, a to bez ohledu na to, jaký je vztah mezi osobou, která se přestupku dopustila a osobou, která byla přestupkem poškozena (uražena).*
 - *další návrhové přestupky přichází v úvahu již jen **mezi osobami blízkými**, a jedná se o*
 - ***ublížení na zdraví z nedbalosti, nebo***
 - ***úmyslné narušení občanského soužití -***
vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním, a dále o
 - ***přestupky proti majetku***

Odložení věci

- Podezřelá osoba – výsady a imunity
- Nedovršíl v době spáchání 15 let
- Duševní porucha
- Osoba zemřela před zahájením řízení

Postoupení

- Věc nutné projednat jiným způsobem a jiným orgánem

Součinnost

- Oznamování – správní orgány, policie

Návrhové projednání

- Náležitosti návrhu: - postižená osoba
 - pachatel
 - kdy, kde a jak byl
přestupek spáchán

Podávání vysvětlení

- K prověření došlého oznámení o přestupku
- Odepřeno – nebezpečí stíhání pro přestupek nebo trestný čin, popř. státní či služební tajemství, mlčenlivost.
- Pořádková pokuta 5.000,-

Souběh

- Společné řízení
- Více přestupků téhož pachatel, které se projednávají před stejným orgánem
- Více pachatelů jejichž přestupky spolu souvisejí.
- Sankce za nejpřísněji postižitelný přestupek

Náhrada škody

- Uplatnění poškozeným
- Lze odkázat na občanskoprávní soud

Zánik odpovědnosti za přešupek

- *odpovědnost za přešupek zaniká a přešupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok*
- *do běhu této jednoroční lhůty se nezapočítává doba, po kterou se pro tentož skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu*

Formy ukončení řízení o přestupcích

- *rozhodnutí ve věci (nelze doručovat veřejnou vyhláškou)*
- *schválení smíru*
- *usnesení o postoupení věci jinému orgánu (mimo sféru rozhodování o přestupku)*
- *unesení o zastavení řízení*

Sankce

- Napomenutí
- Pokuta
- Zákaz činnosti
- Propadnutí věci

Ochranná opatření

- Omezující opatření
- Zabrání věci

Náhrada nákladů

- Paušální částka

Specifika odvolacího řízení

- *v plném rozsahu se může odvolat jen obviněný z přestupku a jde-li o mladistvého, v jeho prospěch i jeho zákonný zástupce a orgán vykonávající sociálně právní ochranu dětí*
- *ostatní účastníci řízení se mohou odvolat jen proti té části rozhodnutí, která se týká jejich postavení*
- *pro odvolací řízení je přitom výslovně formulován **zákaz reformatio in peius***

Mimořádnými opravnými prostředky jsou

- ***přezkumné řízení a***
- ***obnova řízení,***

příčemž pro jejich případné uplatnění v řízení o přestupcích přestupkový zákon nestanoví žádné zvláštnosti, a proto je třeba postupovat podle obecné úpravy správního řízení (§§ 94 až 102 správního řádu)

- ***soudní přezkum** ve správním soudnictví
(s moderačním oprávněním soudu k návrhu žalobce)*

Zkrácená řízení o přestupcích

– *blokové řízení*

– *příkazní řízení*

- *příkazní řízení běžné*
- *příkaz na místě*

Blokové řízení

- Podmínky: - přešupek spolehlivě zjišřěn
- nestačí pouhá domluva
- obviněný je ochoten zaplatit pokutu
- Nelze projednat návrhové přešupky
- Pokutové bloky (obsah)
- Pokuta – obecně do 1.000,- (bezpečnost a plynulost silničního provozu do 2.000,- příp. 5.000,-)

Příkazní řízení

- Bez řízení – příkaz o uložení sankce
- Podmínka – není pochyb, že obviněný se přestupku dopustil
 - nebylo vyřízeno v blokovém řízení
- Vyloučeny návrhové přestupky, přestupek mladistvého
- Příkaz písemně
- Odpor (do 15 dnů od doručení)

Řízení při správním trestání v případech tzv. jiných správních deliktů

- *běžný režim **správního řízení** (tzv. nezkrácené řízení) podle **správního řádu**,*
 - *s příp.odchylkami podle zvláštních předpisů,
např. stran lhůt pro zahájení či ukončení řízení*

Zkrácené řízení u tzv. jiných správních deliktů

- *příkazní řízení*

- *běžné příkazní řízení dle SŘ*

- *příkaz na místě*

- *blokové řízení – jen pokud by tak stanovil zvláštní zákon*